

Determinanty preferencji, komunikacji i reaktywności banków centralnych **Popularnonaukowe streszczenie projektu**

Punktem wyjścia projektu jest chęć i potrzeba lepszego zrozumienia sposobu zachowania bankierów centralnych, sposobu podejmowania przez nich decyzji, jak również stopnia, w jakim upodobia się do siebie sposób komunikacji oraz faktycznego prowadzenia polityki pieniężnej przez banki centralne różnych gospodarek

Badania takie są ważne dla funkcjonowania gospodarki kraju oraz tzw. zwykłych ludzi, ponieważ decyzje podejmowane przez banki centralne w odniesieniu do stóp procentowych ale i innych narzędzi polityki pieniężnej w niemal bezpośredni sposób dotyczą kredytobiorców (i oszczędzających), a w sposób bardziej pośredni wpływają na większość kluczowych zmiennych gospodarczych (makroekonomicznych) takich jak wysokość inflacji, wzrostu gospodarczego czy stopy bezrobocia.

Dlatego też celem projektu jest kompleksowa i interdyscyplinarna analiza czynników wpływających na funkcjonowanie banków centralnych, a w szczególności na preferencje, komunikację i w konsekwencji sposób oraz intensywność, z jaką banki centralne reagują na wydarzenia i zaburzenia gospodarcze.

Projekt badawczy jest podzielony na trzy główne części, czerpiące z trzech grup czynników potencjalnie wpływających na sposób prowadzenia polityki pieniężnej przez decydentów: preferencji indywidualnych, które mogą być kształtowane w procesie socjalizacji (w dzieciństwie i wczesnej młodości), perspektyw dalszej kariery zawodowej (czy osoba stojąca na czele banku centralnego chce i może zostać wybrana na kolejną kadencję oraz nowych zjawisk w otoczeniu gospodarczym, które pojawiły się w wyniku kryzysu finansowego, w tym znacznym zmianom sposobu komunikowania się banków centralnych z rynkami finansowymi i społeczeństwem.

Pierwsza składowa projektu została poświęcona zbadaniu sposobu, w jakie kształtują się preferencje bankierów centralnych oraz mogą wpłynąć na ich decyzje. Zbadamy m.in. jak przeszłe doświadczenia z recesją (np. w wieku dziecięcym) mogą wpłynąć na zachowanie bankierów centralnych. W szczególności będziemy starali się stwierdzić, czy doświadczenie dłuższej recesji w dzieciństwie wpływa na większą awersję do recesji a w konsekwencji większą niechęć do podnoszenia stóp procentowych (lub większą chęć do ich obniżania).

W drugiej części projektu analiza zostanie uzupełniona o wpływ czynników związanych z karierą oraz reputacją na postawy bankierów centralnych. Na wielu przykładach osób zajmujących stanowiska o charakterze politycznym (wybieralnym) badaczom udało się wykazać, że w okresie poprzedzającym możliwość kolejnego wyboru dany decydent zachowuje się w sposób bardziej aktywny (aby zostać ponownie wybranym – np. wójt buduje nowy chodnik), natomiast stając w obliczu końca ostatniego dopuszczalnej prawem kadencji cechuje się brakiem aktywności (w anglojęzycznej literaturze zjawisko to określane jest jako *lame duck* – w dosłownym tłumaczeniu kulawa kaczką). Naszym celem jest systematyczna analiza zachowania prezesów banków centralnych w obliczu potencjalnej ponownej nominacji na próbie tak wielu krajów, jak to będzie możliwe. Będziemy się starali wykazać, że bankierzy centralni – podobnie jak politycy – w obliczu końca kadencji zachowują się inaczej niż w środku jej trwania.

Trzecia część projektu dotyczy makroekonomicznych konsekwencji zachowania banków centralnych: ich stosunku do odmiennych celów gospodarczych (np. stabilności cen i produktu krajowego brutto), ale także znaczenia polityki pieniężnej prowadzonej zagranicą oraz warunków finansowych i ekonomicznych w innych państwach dla polityki pieniężnej prowadzonej w kraju. W tej części, prowadzone badania zmierzają do uzupełniania nierozstrzygniętej, długotrwałej debaty dotyczącej skuteczności alternatywnych reżimów kursowych. Przyjęte spojrzenie wykracza jednak poza prosty wybór „kurs płynny kontra kurs sztywny”, biorąc pod uwagę problemy ponadgranicznych skutków polityki pieniężnej, zwłaszcza prowadzonej w ważnych centrach gospodarczych i finansowych (jak USA czy strefa euro).